

Ochrana dravcov na Slovensku, Trhová 54, 841 01 Bratislava, www.dravce.sk

Zdá sa vám, že sa leto nikdy neskončí? Vtáky už začali púť na zimoviská

Tlačová správa

8. augusta 2018

Fenomén vtáčieho ťahu nedbá na počasie a aktuálne teploty. Inštinkt migrantov veľí jasne – keď skončí hniezdenie, teda ako náhle sú mláďatá samostatné, vydávajú sa na dlhú púť. Aktuálne to platí pre takzvané subsaharské migranty, zimujúce pod rovníkom. Radíme sem trsteniariky, mucháriky, strakoše, dážďovníky, z dravcov napríklad sokola červenonohého. Milovníkov vtáctva čakajú jedinečné pozorovania tiahnucích krídlôv, odpočívajúcich skupín a fascinujúcich preletov. Všetko iba začína - spomedzi asi 217 vtáčích druhov, ktoré na Slovensku pravidelne hniezdia, odlieta na zimu viac ako 150.

„Všimli ste si, že stíchlo vaše sídlisko a už sa neozýva krik majstrovských letcov – dážďovníkov? Príčinou je ich cesta na africký kontinent. Zimoviská druhov, ktoré pomaly naše územie opúšťajú, sa rozprestierajú v rozľahlých oblastiach Afriky, pričom sú takmer vždy druhovo špecifické. Sokoly červenonohé zimujú v Botswane, Angole a Namíbií. Trsteniariky spevavé sú z hľadiska spevavcov rekordmanmi v polohe zimovísk, keďže tie sa nachádzajú v Malawi, Zambii a dokonca v Juhoafrickej republike. Mucháriky bielokrké zimujú v oblasti tzv. miombo, čo sú suché savanové lesy v Kongu, Zambii a Ugande. U strakošov sú zimoviská európskych populácií lokalizované v Zambii, Mozambiku či Zimbabwe. JAR a Malawi sú súčasne zimoviskom dážďovníkov,“ hovorí Roman Slobodník z Ochrany dravcov na Slovensku, ktorý sa fenoménom migrácie zaoberá vyše 15 rokov.

„Stratégia putovania sa líši medzi druhmi. U trsteniarikov, muchárikov a strakošov najskôr odlietajú staré jedince a niekoľko dní po nich mláďatá. Svoje zimoviská majú v sebe zakódované, takže skupinový let nie je nutnosťou. Naopak spoločne, teda dospelé i mladé jedince, sa presúvajú sokoly červenonohé, aj v niekoľko stokusových krídlôch. Tie sa už začali formovať, sokoly pomaly opúšťajú hniezdiská, blíži sa začiatok ich dlhej cesty. Príliš vysoké teploty môžu negatívne ovplyvniť schopnosť jedinca vytvoriť si dostatočné zásoby na migráciu, resp. stojí to veľa energie a síl. Zároveň vplyva teplota aj na schopnosť zdolávania prekážok počas migrácie, dôležité je prúdenie vzduchu – smer a intenzita,“ informuje Slobodník.

„Úspešnosť migrácie ovplyvňuje i človek, napríklad vytvorením dostupných potravných zdrojov. U putujúcich spevavcov predstavujú okrem hmyzu bohatý zdroj potravy dozreté plody báz a svíbov. Dravé vtáky uprednostňujú drobné zemné cicavce, najmä hraboše, ktorých je tento rok na niektorých plochách menej, než po minulé roky. Ak sa polia hneď po žatve nezaorú, môžu byť bohatým zdrojom živín. Oblúbená je slnečnica, či strniská po obilninách, lucerna a ďateľina, tu sa zdržiava i viac hlodavcov. Rovnako dôležitá je krajina bez bariér. Napríklad vďaka projektu LIFE Energia označujú energetické spoločnosti svoje elektrické vedenia v oblasti najvýznamnejších migračných trás na Slovensku výraznými prvkami, ktoré si vtáctvo všimne včas a prekážku bezpečne nadletí. Počas horúčav je pre vtáky dôležitá i voda, pomôžeme naozaj jednoducho – stačí zlepšiť prístup k vodnej ploche, alebo vytvoriť napájadlo,“ informuje manažérka projektu LIFE Energia, Lucia Deutschová z Ochrany dravcov na Slovensku.

A kedy sa k nám vtáčí cestovatelia vrátia? Hlavná vlna návratu spadá do druhej polovice apríla až mája, niektoré jedince prilietajú na svoje hniezdne lokality až v júni.

Pre ďalšie informácie kontaktujte:

Pre info o migrácii: Roman Slobodník, slobodnik@dravce.sk, 0907 026 107 – **do 14:30 hod**, Vladimír Slobodník, 0905 512 259

Pre info o projekte LIFE Energia: Lucia Deutschová, deutschova@dravce.sk, 0903 219 524

Doplňujúce informácie:

- Doba priletu na zimovisko je veľmi variabilná a druhovo špecifická. Napr. trsteniarik spevavý putuje cez európsky kontinent veľmi rýchlo, avšak po prilete do oblasti severnej Afriky mu cesta na ešte nižšie situované zimoviská trvá takmer pol roka! Dážďovníky vďaka výborným letovým schopnostiam dokážu zložiť 500 km denne, sever Afriky dosahujú už začiatkom augusta. Následne tiež v tempe poľavia, aby sa na zimoviskách objavili v októbri či novembri.
- Kto odletí neskôr? Postupom času nastúpi ešte v auguste na migráciu početná, ale málo viditeľná migrácia peníc (migrujú v noci). Fascinujúce je tiež nočné divadlo migrácie muchárikov čiernohlavých cez strednú Európu (napr. v [tomto videu](#)). Z denných migrantov je typickým augustovým prvkom odlet bocianov a „krdľovanie“ a odlet lastovičiek.
- Globálne otepľovanie môže meniť a už aj mení migračné správanie niektorých druhov, resp. častí ich populácií. Migračná cesta bocianov bielych sa skraca a prilietajú o niekoľko dní skôr na svoje hniezdiská. Rovnako sa mení migračná trasa penice čiernohlavej, kde kedysi migrant v oblasti Stredomoria či blízkeho východu začína migrovať na Britské ostrovy. Tamojšia klíma v kombinácii s masívnym prikrmovaním spôsobuje úspešné prežívanie zimujúcich jedincov.
- Ako zlepšiť prístup vtáctva k vode keď je horúco? Čítajte [tu](#).
- Viac o jesennej migrácii si prečítate [tu](#).
- Ako hniezdil náš najvzácnejší sokol tento rok sa dozviete [tu](#).

Viac o projekte LIFE13 NAT/SK/001272 ENERGIA sa dozviete na webovej stránke www.lifeenergia.sk. Projekt je podporený Európskou úniou v rámci programu LIFE a významnou mierou prispieva k zlepšeniu podmienok kritériových druhov vtákov v územiach siete Natura 2000.

